

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ

ตำบลหนองหว่า อำเภอบึงจักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ¹

Guidelines for using information technology to enhance the quality of life in the aging society in Nong Wa sub-district, Benjalak district Sisaket Province

จันทกานต์ พันเลียว (Juntakan Panleow)²

Received: 22-11-2023

Revised: 29-02-2024

Accepted: 09-05-2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ 2. เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ของวัตถุประสงค์ที่ 1 และวัตถุประสงค์ที่ 2 ได้แก่ ผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบึงจักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 286 คน และวัตถุประสงค์ที่ 3 ได้แก่ ผู้ที่มีกลุ่มอาชีพภายในชุมชนเป็นหลักจำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ (รพ.สต.) 1 คน และ หัวหน้าส่วนใน อบต. 1 คน รวม 10 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงพรรณนา นำมาเขียนบรรยายสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมักใช้แอปพลิเคชันยูทูบมากที่สุด ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย ด้านบันเทิง เพื่อติดต่อสื่อสาร และเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเกษตร 2. ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุ ต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับ ความบันเทิง การติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ๆ และต้องการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3. แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ พบว่า 3.1 ด้านคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย หากมีเครื่องมือที่ช่วยในการส่งเสริมสุขภาพกาย เช่น สื่อมัลติมีเดียเรื่องการส่งเสริมสุขภาพกาย 3.2 ด้านคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ โดยให้มีหน่วยงานเข้ามาจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุให้มีการใช้แอปพลิเคชันในการทำให้อ่อนคลายจากความเครียด 3.3 ด้านคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารผ่านการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการติดต่อญาติและเพื่อนรู้จักเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุที่ไร้ขีดจำกัด 3.4 ด้านคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมผู้สูงอายุสู่อุปกรณ์ออนไลน์ พัฒนาด้านเองให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ, คุณภาพชีวิต, สังคมผู้สูงอายุ

¹ทุนสนับสนุนงานวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
(Funding Of Humanities and Social Sciences Sisaket Rajabhat University)

²สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
(Library and Information Science, Faculty of Humanities and Social Science, Sisaket Rajabhat)

E-mail: Najuntakan@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to investigating the current state of utilizing information technology to enhance quality of life among aging society, 2) to examine the demand for employing information technology to improve the quality of life among aging society, and 3) to explore the guidelines for leveraging information technology to enhance the quality of life among aging society. The study sample for the Objectives 1 and 2 comprised 286 elderly people living in Nong Wa Subdistrict, Benchalak District, Sisaket Province, while Objective 3 involved 7 participants from various community occupational groups, including 1 information technology expert, 1 elderly expert from the Subdistrict Health Promoting Hospital, and 1 head of the Subdistrict Administrative Organization, totaling 10 participants. Research instruments included questionnaires and focus groups, with statistical analyses employing percentages, averages, standard deviations, and descriptive methods to summarize the findings.

The research outcomes revealed as follows: 1) The current state of information technology usage to enhance the quality of life among aging society indicated a predominant use of the YouTube application. Most participants utilized information technology for health and entertainment to communicate and access agricultural information. 2) The demand for employing information technology to improve the quality of life among aging society expressed a desire to access information regarding government-provided welfare for the elderly, entertainment, social communication, and skills to learn technology for a better quality of life. 3) The guidelines for leveraging information technology to enhance the quality of life among aging society revealed that 3.1) Concerning the physical well-being aspect, the utilization of tools aims at promoting physical well-being, such as multimedia platforms focusing on promoting physical fitness; 3.2) Concerning mental well-being aspect, the organizing group provides activities for the elderly facilitated by agencies, and incorporating stress-relieving applications; 3.3) Concerning social relationships and enhancing quality of life aspect, the promotion of communication activities to utilize information technology. This includes utilizing various applications to connect with relatives and friends, thereby promoting an unrestricted quality of life within the aging society; and 3.4) Concerning environmental quality of life aspect, the encouragement elderly people to join online businesses and facilitate self-development to increase income.

Keywords: Information Technology, Quality of Life, Aging Society

บทนำ

ยุคที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตมากขึ้น ในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีสารสนเทศจึงได้มีบทบาทซึ่งปัจจุบันโลกก้าวหน้าไปไกลมากขึ้นตามเทคโนโลยีมีส่วนที่ส่งผลกระทบต่อทั้งวิถีการดำเนินงานให้มีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้นสามารถทำงานและให้บริการได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (Omee, 2022) เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามาเป็นส่วนส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวัน ของทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน รวมถึงวัยชราหรือผู้สูงอายุ (Tchayaphong & Durongkhawerot, 1998)

ดังนั้น ทุกช่วงอายุรวมถึงผู้สูงอายุจึงต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีจึงจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุทั้งทางร่างกาย สังคม ทักษะอาชีพ เศรษฐกิจ และยังต้องมีความเหมาะสมสำหรับระบบเศรษฐกิจในแต่ละท้องถิ่น รวมถึง ผู้สูงอายุอาจได้รับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดต้องเตรียมพร้อมรับมือในการรักษาและสร้างงานที่มีคุณค่าสำหรับผู้สูงอายุ ในสถานการณ์ที่มีการพลิกโฉมทางเทคโนโลยี (Technological disruption) มีการชะลอตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 และผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งก็มีความยากลำบากทางเศรษฐกิจ (Department of Older Persons, 2021)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงและการพัฒนาของประเทศ ซึ่งมีหลากหลายประเด็นที่ต้องดำเนินการ จึงมีมาตรการขับเคลื่อนระเบียบวาระแห่งชาติเรื่องสังคมสูงอายุ ภายใต้มาตรการหลักที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนทุกวัย มาตรการย่อยที่ 1.2 ส่งเสริมการมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุ โดยให้มีการกำหนดงานอาชีพ และผู้สูงอายุตามช่วงวัยควรแบ่งระยะเวลาที่เหมาะสมกับงาน สร้างผลิตภัณฑ์สินค้าที่เป็นแบรนด์ของผู้สูงอายุ ผ่านการสนับสนุนจากภาครัฐ วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคม ยกกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าที่เป็นแบรนด์ของผู้สูงอายุ เพื่อเข้าตลาดสากล และมีการกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 80 ของผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานและมีงานทำ (Ministry of Social Development and Human Security, 2018)

ผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ พื้นที่ที่ผู้วิจัยทำการศึกษามีส่วนใหญ่พื้นที่นี้ผู้สูงอายุมีจำนวนมาก จึงทำให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละคนแตกต่างกันไป เช่น คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น เลี้ยงสัตว์ ทำการเกษตร ปลูกพืชสวน และมีกลุ่มอาชีพ เช่น การทอผ้าไหม จักสาน เป็นต้น โดยผู้สูงอายุมีการรวมกลุ่มในการสร้างอาชีพเพื่อหาช่องทางในการหารายได้เสริมนอกเหนือจากการรวมกลุ่มอาชีพทำให้ผู้สูงอายุมีการพบปะกัน พูดคุยกัน มีการเชื่อมความสัมพันธ์ต่อเพื่อนบ้านและสังคม การสร้างความบันเทิง คลายความเหงา ลดความเครียด และมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวนมาก จึงทำให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละคนแตกต่างกันไป การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ ให้ดีขึ้นและช่วยเพิ่มรายได้ของผู้สูงอายุอีกช่องทางหนึ่ง ผู้วิจัยจึงนำแนวความคิดความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตั้งแต่กระบวนการศึกษาความต้องการ การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่ผู้สูงอายุที่ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ เพื่อให้ทราบถึงสภาพและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สูงอายุ นำสู่การเสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ที่ต้องการนำข้อมูลดังกล่าวไปเป็นแนวทางพัฒนาหรือปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุรองรับการก้าวเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร คือ ผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,156 คน
 2. กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 286 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (ทาโร ยามาเนะ) และเลือกตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่สำคัญ จำแนกตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 286 คน โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญด้วยวิธีการเลือกผู้สูงอายุทั้งหมด จาก 15 หมู่บ้าน

2) วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 286 คน โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญด้วยวิธีการเลือกผู้สูงอายุทั้งหมด จาก 15 หมู่บ้าน

3) วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สำคัญด้วยวิธีการเลือกจากการเป็นผู้ที่มีกลุ่มอาชีพ ก่อตั้งกลุ่มอาชีพเป็นกลุ่มอาชีพภายในชุมชนเป็นหลักจำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุ (รพ.สต.) 1 คน และ หัวหน้าส่วนใน อบต. 1 คน รวม 10 คน

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบสอบถามและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ นำมาเขียนสรุปผล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) และนำข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำมาเขียนบรรยายสรุปผล

4. ด้านเวลา

วันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2566

5. ด้านพื้นที่

ตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาบริบทชุมชนบ้านโดยการสอบถามกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหว่าเกี่ยวกับบริบทของชุมชน เพื่อการประสานงานกับชุมชนและสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับชุมชน

2. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์สภาพและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ผู้วิจัยบันทึกผลการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาวิเคราะห์และได้แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้ชุมชนได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสามารถนำไปเป็นแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ยั่งยืนตลอดไป

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ ตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว่า อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ โดยแสดงเป็นจำนวน และร้อยละ รายละเอียดตาม ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน (N= 286)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	140	49.00
หญิง	146	51.00
รวม	286	100.00
อายุ		
60-65 ปี	125	43.70
66-70 ปี	62	21.70
71-75 ปี	49	17.10
76-80 ปี	30	10.50
81 ปี ขึ้นไป	20	7.00
รวม	286	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการ	2	0.70
ข้าราชการบำนาญ	11	3.80
เกษตรกร	270	94.40
ค้าขาย	2	0.70
อื่นๆ	1	0.30
รวม	286	100.00

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 286 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 146 คน (ร้อยละ 51.00) และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเพศชาย จำนวน 140 คน (ร้อยละ 49.00)

เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีอายุระหว่าง 60-65 ปี จำนวน 125 คน (ร้อยละ 43.70) รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 66-70 ปี จำนวน 62 คน (ร้อยละ 21.70) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 71-75 ปี จำนวน 49 คน (ร้อยละ 17.10) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีอายุระหว่าง 76-80 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 10.50) และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด มีอายุ 81 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน (ร้อยละ 7.00)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คืออาชีพ เกษตรกร จำนวน 270 คน (ร้อยละ 94.40) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามอาชีพข้าราชการบำนาญ จำนวน 11 คน (ร้อยละ 3.80) รองลงมา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามอาชีพข้าราชการ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.70) และอาชีพค้าขาย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.70) และกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุดคืออาชีพ อื่น ๆ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.30)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ ตำบลหนองหว้า อำเภอเบญจลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริม คุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ ตำบลหนองหว้า อำเภอเบญจลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

คำถาม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการใช้แอปพลิเคชัน			
1. ท่านใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) มากน้อยเพียงใด	2.20	1.16	น้อย
2. ท่านใช้ไลน์ (Line) มากน้อยเพียงใด	2.00	1.17	น้อย
3. ท่านใช้อินสตาแกรม (Instagram) มากน้อยเพียงใด	1.55	0.97	น้อย
4. ท่านใช้ยูทูบ (Youtube) มากน้อยเพียงใด	2.32	1.24	น้อย
5. ท่านใช้ติ๊กต็อก (Tiktok) มากน้อยเพียงใด	1.67	1.03	น้อย
เฉลี่ยรวม	1.94	0.95	น้อย
คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย			
6. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคนอนไม่หลับ เป็นต้น	2.08	1.10	น้อย
7. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศค้นหาข้อมูลเพื่อกระตุ้นความจำ ชะลอภาวะสมองเสื่อม	1.91	1.04	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.00	1.03	น้อย
คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ			
8. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศค้นหาข้อมูลเพื่อเพิ่มความมั่นใจในตนเอง	1.98	1.11	น้อย
9. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านบันเทิง เช่น ฟังเพลง ดูหนัง เป็นต้น	2.39	1.22	น้อย

คำถาม	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
10. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านกีฬา เช่น มวย ฟุตบอล เป็นต้น	1.98	1.18	น้อย
11. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลให้ผ่อนคลายความเครียด ความเหงา	2.17	1.13	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.13	1.03	น้อย
คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม			
12. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน เป็นต้น	2.79	1.46	ปานกลาง
13. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาเพื่อนใหม่หรือเพื่อนที่เคยรู้จัก	2.02	1.16	น้อย
14. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดตามข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ	2.10	1.25	น้อย
15. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเมือง	1.97	1.16	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.22	1.12	น้อย
คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม			
16. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการตลาด เช่น การซื้อสินค้า การขายสินค้า เป็นต้น	1.98	1.11	น้อย
17. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเกษตร เช่น การปลูกผัก การทำนา การทำไร่ไถนา การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น	2.24	1.23	น้อย
18. ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพจักสาน อาชีพทอผ้าไหม เป็นต้น	1.92	1.10	น้อย
เฉลี่ยรวม	2.05	1.05	น้อย
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.07	0.92	น้อย

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 286 คน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.07$, $S.D=0.92$) เมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการใช้แอปพลิเคชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=1.94$, $S.D=0.95$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านใช้ยูทูบ (Youtube) มากน้อยเพียงใด ($\bar{x}=2.32$, $S.D=1.24$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) มากน้อยเพียงใด ($\bar{x}=2.20$, $S.D=1.16$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้ไลน์ (Line) มากน้อยเพียงใด ($\bar{x}=2.00$, $S.D=1.17$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้ติ๊กต็อก (Tiktok) มากน้อยเพียงใด ($\bar{x}=1.67$, $S.D=1.03$) อยู่ในระดับน้อย และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านใช้อินสตาแกรม (Instagram) มากน้อยเพียงใด ($\bar{x}=1.55$, $S.D=0.97$) อยู่ในระดับน้อย

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.00$, $S.D=1.03$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง

โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคนอนไม่หลับ เป็นต้น ($\bar{x}=2.08$, $S.D=1.10$) อยู่ในระดับน้อย และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศค้นหาข้อมูลเพื่อกระตุ้นความจำ ชะลอภาวะสมองเสื่อม ($\bar{x}=1.91$, $S.D=1.04$) อยู่ในระดับน้อย

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.13$, $S.D=1.03$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านบันเทิง เช่น ฟังเพลง ดูหนัง เป็นต้น ($\bar{x}=2.39$, $S.D=1.22$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลให้ผ่อนคลายความเครียด ความเหงา ($\bar{x}=2.17$, $S.D=1.13$) อยู่ในระดับน้อย และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศค้นหาข้อมูลเพื่อเพิ่มความมั่นใจในตนเอง และท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านกีฬา เช่น มวย ฟุตบอล เป็นต้น ($\bar{x}=1.98$, $S.D=1.11$) อยู่ในระดับน้อย

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.22$, $S.D=1.12$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน เป็นต้น ($\bar{x}=2.79$, $S.D=1.46$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ ($\bar{x}=2.10$, $S.D=1.25$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาเพื่อนใหม่หรือเพื่อนที่เคยรู้จัก ($\bar{x}=2.02$, $S.D=1.16$) อยู่ในระดับน้อย และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเมือง ($\bar{x}=1.97$, $S.D=1.16$) อยู่ในระดับน้อย

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.05$, $S.D=1.05$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเกษตร เช่น การปลูกผัก การทำนา การทำไร่ไถ การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น ($\bar{x}=2.24$, $S.D=1.23$) อยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการตลาด เช่น การซื้อสินค้า การขายสินค้า เป็นต้น ($\bar{x}=1.98$, $S.D=1.11$) อยู่ในระดับน้อย และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพจักสาน อาชีพทอผ้าไหม เป็นต้น ($\bar{x}=1.92$, $S.D=1.10$) อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัวอำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ รายละเอียดตาม ตาราง 1 ข้างต้น

ส่วนที่ 2 ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัวอำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริม คุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ ตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ

คำถาม	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย			
1. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในแต่ละโรค เช่น ปวดหัว ปวดท้อง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคนอนไม่หลับ ความดันโลหิตสูง เป็นต้น	3.20	1.32	ปานกลาง
2. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการสวัสดิการที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุ	3.26	1.35	ปานกลาง

คำถาม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
เฉลี่ยรวม	3.22	1.27	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ			
3. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับด้านบันเทิง จรรโลงใจ เช่น ฟังธรรมะ พุทธศาสนา ฟังเพลง ดูหนัง กีฬา เป็นต้น	3.51	1.32	มาก
4. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลให้ผ่อนคลายความเครียด ความเหงา	3.33	1.33	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.42	1.25	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม			
5. ท่านต้องการติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน เป็นต้น	3.83	1.28	มาก
6. ท่านต้องการค้นหาเพื่อนใหม่หรือเพื่อนที่เคยรู้จัก	3.14	1.31	ปานกลาง
7. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ	3.19	1.66	ปานกลาง
8. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง	2.84	1.23	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.25	1.15	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม			
9. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด เช่น การซื้อสินค้า การขายสินค้า เป็นต้น	2.83	1.33	ปานกลาง
10. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การปลูกผัก การทำนา การทำไร่ไถ่ การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น	3.04	1.26	ปานกลาง
11. ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพจักสาน อาชีพทอผ้าไหม เป็นต้น	2.60	1.26	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.82	1.17	ปานกลาง
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.18	1.08	ปานกลาง

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษจำนวน 286 คน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, $S.D=1.08$) เมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$, $S.D=1.27$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการสวัสดิการที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุ ($\bar{X}=3.26$, $S.D=1.35$) อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในแต่ละโรค เช่น ปวดหัว ปวดท้อง โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคนอนไม่หลับ ความดันโลหิตสูง เป็นต้น ($\bar{X}=3.20$, $S.D=1.32$) อยู่ในระดับปานกลาง

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.42$, $S.D=1.25$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับด้านบันเทิง จรรโลงใจ เช่น ฟังธรรมะ พุทธศาสนา ฟังเพลง ดูหนัง กีฬา เป็นต้น ($\bar{X}=3.51$, $S.D=1.32$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลให้ผ่อนคลายความเครียด ความเหงา ($\bar{X}=3.33$, $S.D=1.33$) อยู่ในระดับปานกลาง

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$, $S.D=1.27$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านต้องการติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน เป็นต้น ($\bar{X}=3.83$, $S.D=1.28$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ ($\bar{X}=3.19$, $S.D=1.66$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ท่านต้องการค้นหาเพื่อนใหม่หรือเพื่อนที่เคยรู้จัก ($\bar{X}=3.14$, $S.D=1.31$) อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง ($\bar{X}=2.84$, $S.D=1.15$) อยู่ในระดับปานกลาง

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.18$, $S.D=1.08$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การปลูกผัก การทำนา การทำไร่ อ้อย การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น ($\bar{X}=3.04$, $S.D=1.26$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด เช่น การซื้อสินค้า การขายสินค้า เป็นต้น ($\bar{X}=2.83$, $S.D=1.33$) อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ท่านต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพจักสาน อาชีพทอผ้าไหม เป็นต้น ($\bar{X}=2.60$, $S.D=1.26$) อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

อยากให้ชุมชนรณรงค์ติดตั้งอินเทอร์เน็ตเพื่อรองรับสัญญาณ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหัว อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย จากผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุหากเกิดโรคร้ายไข้เจ็บจะเป็นบุตรหลานหรือญาติมิตรที่คอยดูแล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่คอยเป็นผู้ดูแลในเรื่องของสุขภาพ ดังนั้นข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพกายไม่สามารถรับรู้ได้ จะรับรู้ข้อมูลได้ก็ต่อเมื่อมีบุคคลอื่นมาให้ข้อมูล จึงมีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หากมีเครื่องมือที่ช่วยในการส่งเสริมสุขภาพกาย เช่น สื่อมัลติมีเดียเรื่องการส่งเสริมสุขภาพกาย หรือแอปพลิเคชันคอยแจ้งเตือนสุขภาพกาย จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับข้อมูลได้ด้วยตนเอง

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ จากผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ทั้งนี้เพราะว่าผู้สูงอายุนั้นได้รับการดูแลจากลูกหลาน ญาติ และเพื่อน ที่คอยพูดคุย แต่ทั้งนี้ยังมีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ โดยให้ผู้สอนการใช้เทคโนโลยีร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเข้ามาจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุให้มีการใช้แอปพลิเคชันในการทำให้อ่อนคลายจากความเครียด ทำให้บันเทิงใจ เช่น การใช้ยูทูบในการฟังเพลง ดูหนัง เป็นต้น

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร แต่บุตรหลานหลานเป็น แรงผลักดันให้เกิดการยอมรับหรือใช้เทคโนโลยีเพื่อทำการติดต่อสื่อสาร และยังเกิดความผูกพันใกล้ชิดกัน จึงมีแนวทางให้มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารผ่านการใช้แอปพลิเคชันต่างๆ ในการติดต่อลูก หลาน ญาติและเพื่อนรู้จักเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุที่ไร้ขีดจำกัด

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมีการสร้างรายได้จากการปลูกผัก การทำนา การทำไร่อ้อย การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง และประกอบอาชีพ เช่น การจักสาน ผ้าไหม เป็นต้น แต่ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนในการสร้างรายได้ จึงได้แนวทางให้มีการส่งเสริมผู้สูงอายุสู่ธุรกิจออนไลน์ พัฒนาตนเองให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทาง

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุ ตำบลหนองหว้า อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว้า อำเภอบึงฉลือ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล 5 ประเด็น ดังนี้

ด้านการใช้แอปพลิเคชัน จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านการใช้แอปพลิเคชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ไลน์ (Youtube) รองลงมาคือเฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ใช้ติดต่องาน (Tiktok) และสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านการใช้แอปพลิเคชัน กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ใช้อินสตาแกรม (Instagram) สอดคล้องกับ Panpaeng et al. (2018) วิจัยเรื่องศักยภาพเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านโปรแกรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การใช้ไลน์ (Line) รองลงมา การใช้เฟซบุ๊ก (Facebook) และการใช้ยูทูบ (Youtube) และโปรแกรมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การใช้อินสตาแกรม (Instagram)

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพกายกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง โรคเบาหวาน โรคหัวใจโรคนอนไม่หลับ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Kleechaya (2021) พบว่า ผู้สูงอายุมักใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นหาข้อมูลสุขภาพจากกูเกิ้ลหรือยูทูบ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านจิตใจกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านบันเทิง เช่น ฟังเพลง ดูหนัง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Panpaeng et al. (2018) พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อผ่อนคลายความเครียด ความเหงาได้อย่างมาก

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสัมพันธภาพทางสังคมกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน เป็นต้น รองลงมา คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ ๆ รองลงมา คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาเพื่อนใหม่หรือเพื่อนที่เคยรู้จัก ซึ่งสอดคล้องกับ Kleechaya (2021) พบว่า กิจกรรมประจำวันหรือกิจกรรมต่างๆ ของผู้สูงอายุโดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลในครอบครัว เครือญาติหรือลูกหลาน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Cheyjunya (2016) พบว่า ผู้สูงอายุใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลในครอบครัวและเพื่อนร่วมงานแล้วและยังเป็นช่องทางในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสัมพันธภาพทางสังคมกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับ Tirakoat & Polnigongit (2018) พบว่า เพื่อเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่หรือต้องการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แบบทันสมัย และสอดคล้องกับ Suwannathen et al. (2019) พบว่า ผู้สูงอายุใช้เทคโนโลยีสารสนเทศน้อย ในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับข่าวการเมือง สถานการณ์บ้านเมือง

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสิ่งแวดล้อมกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการเกษตร เช่น การปลูกผัก การทำนา การทำไร่อ้อย การทำสวนยางการปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น และท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการตลาด เช่น การซื้อสินค้า การขายสินค้า เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Marston et al. (2016) พบว่า ผู้สูงอายุสามารถใช้สื่อดิจิทัลในการค้นหาข้อมูลในด้านต่างๆ ซื้อสินค้าออนไลน์ได้และสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสิ่งแวดล้อมกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ เช่น อาชีพจักสาน อาชีพทอผ้าไหม เป็นต้น เนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำเป็นประจำจึงไม่จำเป็นต้องหาข้อมูลจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ Kleechaya (2021) พบว่า ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสร้างรายได้อยู่ในระดับน้อย ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในเรื่องของวิชาชีพน้อยที่สุด

2. ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว้า อำเภอเบญจลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล 4 ประเด็น ดังนี้

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสุขภาพกายกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการสวัสดิการที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ Chamonman (2009) พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านกฎหมายและสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันสุขภาพ เป็นต้น และสอดคล้องกับ M Mayoungpong & Tayen (2016) พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สูงอายุสามารถรับทราบข้อมูลจากรัฐบาลเกี่ยวกับการประกันสุขภาพและประกันสังคมผู้สูงอายุ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านจิตใจกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับด้านบันเทิง จรรโลงใจ เช่น ฟังธรรมะ พุทธศาสนา ฟังเพลง ดูหนัง กีฬา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Mayoungpong & Tayen (2016) พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถรับชมภาพยนตร์และฟังเพลงเพื่อสร้างความบันเทิงใจทำให้คลายความเครียดได้อย่างมาก

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสัมพันธภาพทางสังคมกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ต้องการติดต่อสื่อสารกับคนรู้จักหรือคนในครอบครัว เช่น ลูก หลาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Mayoungpong & Tayen (2016) พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับครอบครัว ญาติพี่น้อง บุตรหลานและเพื่อนๆ ที่อยู่ห่างไกลได้สะดวกยิ่งขึ้น

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุด้านสิ่งแวดล้อมกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การปลูกผัก การทำนา การทำไร่อ้อย การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง เป็นต้น สอดคล้องกับ Sanserm et al. (2021) พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตทางการเกษตร พบว่า เกษตรกรกลุ่มต่าง ๆ เห็นว่า ประโยชน์สูงสุดของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตของเกษตรกรในด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการเรียนรู้ด้านการผลิต เช่น การปลูกมันสำปะหลัง การทำไร่อ้อย การทำสวนยาง เป็นต้น

3. แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุตำบลหนองหว้า อำเภอเบญจลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล 4 ประเด็น ดังนี้

คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย จากผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุหากเกิดโรคร้ายไข้เจ็บจะเป็นบุตรหลานหรือญาติมิตรที่คอยดูแล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล พยาบาล นักวิชาการสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่คอยเป็นผู้ดูแลในเรื่องของสุขภาพ ดังนั้นข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพกายไม่สามารถรับรู้ได้ จะรับรู้ข้อมูลได้ก็ต่อเมื่อมีบุคคลอื่นมาให้อาหาร จึงมีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หากมีเครื่องมือที่ช่วยในการส่งเสริมสุขภาพกาย เช่น สื่อมัลติมีเดียเรื่องการส่งเสริมสุขภาพกาย หรือแอปพลิเคชันคอยแจ้งเตือนสุขภาพกาย จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับข้อมูลได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Rodkhem & Chaiprasit (2019) พบว่า เทคโนโลยีเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือซอฟต์แวร์ ที่ช่วยป้องกันฟื้นฟูในเรื่องการดูแลสุขภาพกาย เช่น ดูแลด้านความปลอดภัย การเตือนผู้สูงอายุให้ทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการนำทางช่วยกำกับตรวจสอบการดูแลของผู้สูงอายุ

คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ จากผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ทั้งนี้เพราะว่าผู้สูงอายุนั้นได้รับการดูแลจากลูกหลาน ญาติ และเพื่อน ที่คอยพูดคุย แต่ทั้งนี้ก็มีแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ โดยให้ผู้สอนการใช้เทคโนโลยีร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเข้ามาจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุให้มีการใช้แอปพลิเคชันในการทำผอนคลายจากความเครียด ทำให้บันเทิงใจ เช่น การใช้ยูทูบในการฟังเพลง ดูหนัง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Mayoungpong & Tayen (2016) พบว่า การให้ความรู้และฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุเห็นว่าการได้รับชมภาพยนตร์หรือได้ฟังเพลง ทำให้ได้รับความบันเทิงใจมากขึ้นทำให้ชีวิตได้รับความสุขและผอนคลาย

คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม จากผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร แต่บุตรหลานหลานเป็น แรงผลักดันให้เกิดการยอมรับหรือใช้เทคโนโลยีเพื่อทำการติดต่อสื่อสาร และยังเกิดความผูกพันใกล้ชิดกัน จึงมีแนวทางให้มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารผ่านการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการติดต่อลูก หลาน ญาติและเพื่อนรู้จักเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตในสังคมผู้สูงอายุที่ไร้ขีดจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับ Rodkhem & Chaiprasit (2019) พบว่า องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนรวมถึงการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยในการติดต่อสื่อสารและการเรียนรู้ ผู้สูงอายุสามารถติดต่อสื่อสารกับครอบครัว เพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ลดช่องว่างระหว่างวัย มีการรวมกลุ่มผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน เช่น กลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊ก เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ทั้งสาระความรู้และผู้สูงอายุได้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมีการสร้างรายได้จากการปลูกผัก การทำนา การทำไร่ไถ่ การทำสวนยาง การปลูกมันสำปะหลัง และประกอบอาชีพ เช่น การจักสาน ผ้าไหม เป็นต้น แต่ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีมาสนับสนุนในการสร้างรายได้ จึงได้แนวทางให้มีการส่งเสริมผู้สูงอายุสู่ธุรกิจออนไลน์พัฒนาตนเองให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทาง ซึ่งสอดคล้องกับ Rodkhem & Chaiprasit (2019) พบว่า กระทรวงแรงงาน พัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุในการทำธุรกิจออนไลน์ รวมถึงวิสาหกิจชุมชนสู่การค้าออนไลน์ เป็นการส่งเสริมการมีรายได้และมีงานทำของผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นควรมีการส่งเสริม ทักษะ ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ชุมชน นักศึกษา นักเรียน เป็นต้น

อ้างอิง

- Chamonman, S. (2009). *Improving the quality of life of the elderly with computers and the internet*. in the document Accompanying academic seminar lectures organized by the Information and Communication Technology Club for Equality. Suan Dusit Rajabhat University. (In Thai)
- Cheyjunya, P. (2016). Utilization Patterns and Factors Influencing on the Elderly's Communication Technology Uses. *Journal of Chandrakasemsan*, 22(43), 121-135. (In Thai)
- Department of Older Persons. (2021). *Resolution of the National Elderly Assembly, year 2021*. https://www.dop.go.th/download/laws/th1642996662-840_0_new.pdf (In Thai)
- Kleechaya, P. (2021). Digital Technology Utilization of Elderly and Framework for Promoting Thai Active and Productive Aging. *Journal of Communication Arts*, 39(2), 56-78. (In Thai)
- Marston, H. R. et al. (2016). Technology use, adoption and behavior in older adults: Results from the iStoppFalls project. *Educational Gerontology*, 42(6), 371-387.
- Ministry of Social Development and Human Security. (2018). *Report on the social situation and human security, Year 2018*. <https://ebooks.msociety.go.th/ebooks/detail/457> (In Thai)
- Mayoungpong, A., & Tayen, K. (2016). Factors Influencing to Demand Elderly of Learning Technology in Convergence Technology Media Era. Faculty of Business Administration Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. (In Thai)
- Omee, N. (2022). Using information for the creation of artistic works by students. Faculty of Fine Arts in public higher education institutions. *SWU Journal of Library Science*, 15(1), 69-89. (In Thai)
- Panpaeng, S., Phanpeang, P., & Mahathamnuchock, S. (2018). The Potential of Information Technology for the Elderly in the Area of Mae Hong Son. Chiang Mai: Chiang Mai Rajabhat University. (In Thai)
- Rodkhem, R., & Chaiprasit, S. (2019). Aging Society: Technology and the Elderly. *EAU HERITAGE JOURNAL Science and Technology*, 13(2), 36-45. (In Thai)
- Sanserm, S. K., Tangwiwat, P., Yooprasert, B., Keowan, B., & Rattanacharoern, N. (2021). Information Technology Usage for Economic Crop Production of Farmers. *STOU Journal of Agriculture*, 3(1), 31-44. (In Thai)
- Suwannathen, S., Kinboon, N., Tirakoat, S., Hiruncharoenvate, C., & sripasuda, L. (2019). State and Problem of Digital Technology Usage of Elderly in Meuang District, Khon Khan Province. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 16(74), 235-245. (In Thai)
- Tchayaphong, P., & Durongkhawerot, P. (1998). *Information technology for education*. Bangkok: Office National Education Commission. (In Thai)
- Tirakoat, S., & Polnigongit, W. (2018). Internet usage behaviors, literacy, and attitude towards utilization of wellness content on the internet among Thai elderly. *Journal of Nursing and Health Care*, 36(1), 72-80. (In Thai)